

УДК: 378.147

**ГРА ЯК МЕТОД НАВЧАННЯ, ЇЇ ПІЗНАВАЛЬНЕ ТА ВИХОВНЕ
ЗНАЧЕННЯ**

Паламар Є.В. здобувач першого рівня освіти інженерно-енергетичного факультету
Миколаївський національний аграрний університет, Україна
Науковий керівник – старший викладач Курепін В.М.

Розглядаються актуальні питання активізації освітнього процесу у закладах вищої освіти. Застосування методу колективної гри є одним із

найефективніших способів проведення практичних занять з дисципліни «Охорона праці в галузі». Ігрові підходи полегшують засвоєння досить складної інформації, активізують уважність здобувачів вищої освіти, навчають вмінню колективного мислення, вирішувати прості та складні завдання у складі групи.

Topical issues of activation of the educational process in higher education institutions are considered. The application of the method of collective play is one of the most effective ways of conducting practical training in the discipline "Labor protection in the field". Game approaches facilitate the assimilation of fairly complex information, enhance the attentiveness of higher education applicants, teach the ability to think collectively, solve simple and complex tasks within the group.

Питання про те «Як навчати?» особливо актуальне нині, оскільки заклад вищої освіти (ЗВО) повинен готувати своїх майбутніх фахівців до життя, до досягнення успіхів в ній, до правильної поведінки в природі, суспільстві, державі, на виробництві [1]. Навчання повинне прищепити здобувачам вищої освіти уміння ставити на початку своєї діяльності мету, знаходити раціональні шляхи її досягнення, добиватися успіхів в цій діяльності.

Дослідження психологів і педагогів доводять, що відсутність успіхів в навчанні, слабкі знання багатьох учасників освітнього процесу пояснюється не природженою відсутністю здібностей, а застосуванням непродуктивних способів навчальної роботи [2]. Проте, це уміння не виникає само собою, а є результатом великої спільної діяльності всіх учасників освітнього процесу, результатом застосування в на заняттях різних методів і прийомів навчання.

У вітчизняній педагогіці всебічно використовують теорію гри, при якій викладач дістає можливість не слідувати суворим методичним приписам, а цілком орієнтуватися на творчий підхід до організації процесу навчання, вибираючи із декількох альтернативних варіантів найкращий, оцінювати їх з позицій теорії методики викладання свого предмету, а у виняткових випадках складати свої програми і навчальні матеріали до них[3].

А. С. Макаренко писав: «Гра має важливе значення в житті ... Якою буде людина в грі, такою вона буде і в праці. Тому виховання майбутнього діяча відбувається перш за все в грі...» Гра – одна з найважливіших сфер у життєдіяльності людини, разом з працею, навчанням, мистецтвом, спортом вона забезпечує необхідні емоційні умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості. Для педагога вона стає інструментом виховання, що дає змогу повністю враховувати вікові особливості молоді яка навчається, розвивати ініціативу, створювати атмосферу розкутості, самостійності, творчості та умови для саморозвитку.

Гра вимагає від її учасників дотримуватись однакових для всіх правил, але при цьому існує і суб'єктивна свобода. Присутні на заняттях, мають змогу самостійно розподіляти ролі, контролювати один одно, стежити за точністю

виконання того чи іншого завдання. Вони виконують роль, яку взяли на себе, враховуючи свій досвід та знання.

Гра стає школою соціальних відносин для кожного учасника освітнього процесу. Під час гри кожний ознайомлюється з великим діапазоном людських почуттів й взаємостосунків, вчиться розрізняти правильну і хибну думку. Завдяки грі у молоді формується здатність виявляти свої особливості, визначати, як вони сприймаються іншими, й з'являється потреба будувати свою поведінку з урахуванням можливої реакції інших. У процесі гри здобувачі вищої освіти виробляють звичку зосереджуватися, самотійно думати, розвивати увагу. Захопившись грою, вони не помічають, що навчаються, до активної діяльності залучаються навіть найпасивніші.

Такий метод організації практичних занять з дисципліни «Охорона праці в галузі» має і психологічно-виховний характер. Гра несе в собі потенціал всіх видів діяльності людини: з одного боку вона може перетворитися на жорстокий аморальний засіб, здатний формувати бездумну активність, з другого боку характер гри може виражати відчуття вільної незацікавленості, легкості стосунків і насолодою творчою основою вирішення складних виробничих завдань, управлінських рішень [4].

Чому гра так подобається тим хто навчається? Тому, що сам процес гри сповнений несподіванок, а результат – таємниця. Гра є методом навчання, який направлений на моделювання реальної дійсності з метою ухвалення рішень в конкретній ситуації, її основною метою є поглиблення інтересу до освітнього процесу і тим самим підвищення ефективності навчання. Гра є відтворенням виробничої діяльності: що зовні здається легким вирішенням проблеми, насправді, вимагає віддачу максимуму своєї енергії, розуму, витримки, самотійності.

Урок-гра є перехід в інший психологічний стан, це інший стиль спілкування між учасниками освітнього процесу - позитивні емоції, відчуття себе в новій якості. Для викладача урок-гра, з одного боку – можливість краще зрозуміти здобувачів вищої освіти, оцінити їх індивідуальні особливості, вирішити внутрішні проблеми (наприклад, спілкування), з іншого боку, це можливість для самореалізації, творчого підходу до роботи, здійснення власних ідей [5].

Умови гри вимагають від присутніх в аудиторії швидкості думки, особливої уваги емоційної напруги. У процесі гри виробляється звичка зосереджуватися, вдумливо працювати, розвивається увага, пам'ять, жаждоба до позитивного результату. В процесі гри її учасники добудовують все, що недоступне їм в навколишній дійсності, пізнають нове, запам'ятовують, орієнтуються в різних ситуаціях, поглиблюють раніше набутий досвід, порівнюють запас уявлень, понять, розвивають фантазію.

Отже, любий сценарій гри, який би не запропонував викладач на практичних заняттях, спрямований на моделювання реальної дійсності з метою ухвалення рішень в модельованій ситуації. Практичне заняття на якому використовується такий метод, як гра, обов'язково має бути підпорядковане

конкретним освітнім задачам, які прописані в робочій програмі навчальної дисципліни, яка викладається.

Список використаних джерел

1. Веліховська А. Б. Нові підходи до організації освітньої діяльності майбутніх інженерів з дисципліни «психологія управління» в умовах переходу до економіки знань / А. Б. Веліховська // Розвиток українського села – основа аграрної реформи в Україні : матеріали причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу, м. Миколаїв, 25 - 27 квітня 2018 р. – Миколаїв : МНАУ, 2018. – С. 86-88.
URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3894> (дата звернення 10.03.2020).

2. Курепін В.М. Використання інноваційних технологій навчання – запорука підготовки висококваліфікованих спеціалістів, уклад. В.М. Курепін, Д.В. Курепін // Осінні наукові читання : матеріали XXIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, секція № 10. Педагогічні науки, м. Тернопіль, 27 листопада 2019 р. - Тернопіль : ГО «Наука та освіта без кордонів», 2019.
URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6417> (дата звернення 10.03.2020).

3. Курепін В.М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у освітньому процесі закладів вищої освіти, уклад. В.М. Курепін, А.Б. Веліховська, К.М. Комісаренко // Перспективна техніка і технології – 2019 : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених, аспірантів і студентів, м. Миколаїв, 27 вересня 2019р. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – С. 132 – 134.
URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6407> (дата звернення 10.03.2020).

4. Курепін В.М. Психолого-педагогічні методи формування креативного мислення в майбутніх інженерів-педагогів, уклад. В.М. Курепін, В.С. Іваненко // Осінні наукові читання : матеріали XXIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, секція № 10. Педагогічні науки, м. Тернопіль, 27 листопада 2019 р. - Тернопіль : ГО «Наука та освіта без кордонів», 2019.
URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6416> (дата звернення 10.03.2020).

5. Веліховська А. Б. Социально - педагогический сервис в контексте развития профессионализма педагогических работников // Problems of correlation of informational interactions and educational technologies in social relation : peer-reviewed materials digest (collective monograph) published following the results of the LXXV international Research and Practice Conference and I stage of the Championship in Pedagogical and Psychological sciences, Landon, January 27–February 03, 2014 / The International Academy of Science and Higher Education; Organizing Committee: T. Morgan (Chairman), D. Zhytnior, S. Godvint, A.Tim, S. Serdechny, L. Streiker. – Landon : IASHE, 2014. – P. 14-18.
URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3785> (дата звернення 10.03.2020).